

Fagfornyelsen - Innganger til global refleksjon og demokratibegrepet

LILLEHAMMER 8. JANUAR 2020

INGER MOKKELBOST HAUG

Individuelle liv og globalisering

(Rantanen og Vettenranta:)

Rantanen (2005) studerte individuelle livshistorier i tre familier over fire generasjoner for å forstå mediert (fremforhandlet) globalisering.

Vettenranta (2010) undersøkte metodens didaktiske muligheter og forsket på hvordan master-studenters forskning på egen familie gav innsikt i deres egen identitetsdannelse og posisjon i globaliseringsprosessen.

V kobler individuell innsikt til global mediekompetanse – som kan gi innsikt i vår globale, flerkulturell verden = nødvendig kompetanse for dagens unge.

Teoretisk utgangspunkt er de ulike landskap eller scener vi befinner oss i/lever våre liv innenfor.

- Ethnoscape – tilhørighet - hvem er vi sammen med hvor
- Technoscape – tekniske nyvinninger – internett; mobiltelefon
- Financescape – yrke, økonomi, klasse, livsstil, familie og utdanning
- Mediascape tilgang på medier, mediebruk og de forestillinger mediene skaper
- Ideoscape – ideologi, politiske og religiøse overbevisninger

Mediegrafi og elever som forskere

Elever får i oppdrag å fylle ut fire generasjoners mediegraf.

Mediegraf og tekster med ulike faglige krav knyttet til ulike alderstrinn som elevprodukt.

En side av familien blir valgt av/for hver elev.

Elevene følger en utforskende metode.

Pedagogisk er arbeidsformen knyttet til sosiokulturell læringsteori med lærende fellesskap og støttestillas.

Også Vygotskys proksimale utviklingszone kan realiseres gjennom samspill med medelever og lærer.

Øvelse på samling:

Fyll ut skjema så langt du kan. (fem minutter)

- Identifiser hvilke grep du kan ta i bruk for å finne informasjon du mangler.
- Hvor stopper hva og hvorfor?
- Hvor/ til hvem kan du henvende deg for å finne svar?
- Hvorfor er eventuelle svar ikke tilgjengelige?
- Hva kan man få ut av en slik skjematisk og individuell tilnærming?

Kan skjemaet (med trinntilpasninger) brukes på alle trinn? Hvorfor/hvorfor ikke?

Hvilke faglige spørsmål kan man jobbe med gjennom denne øvelsen?

Multikulturelle stater og interkulturelle borgere (Kymlicka)

Tre krav til multikulturelle stater:

1. Staten må «tilhøre» alle borgerne på en likeverdig måte
2. Enkeltpersoner skal kunne
 1. nå frem til alle statlige institusjoner
 2. delta som likeverdige medborgere i det politiske liv
3. En multikulturell stat anerkjenner den historiske urett som er begått ovenfor minoriteter og/eller ikke domnante grupper

Store variasjoner mellom stater og innenfor den enkelte stats grenser:

- Hvem har undertrykket, hvordan, hvor lenge og på hvilken måte?
- Etablerte urfolk/nasjonale minoriteter med lang historie i staten
- Nylig ankomne immigranter/flyktninger med ulik erfaring fra og posisjon i sine bakgrunner

Multikulturelle stater og interkulturelle borgere (Kymlicka)

Krav til interkulturelle borgere:

1. En interkulturell borger må forstå og akseptere eksistensen av en multikulturell stat. (ingen enkelt folkegruppe «eier» staten»)
2. En interkulturell borger må ville lære hvordan hen kan håndtere diversitet i eget hverdagsliv (eks selvstyre i flamske deler av Belgia)
3. Nysgjerrighet dominerer over frykt i forhold til fremmede

Hva slags dannelse må til for at vi kan utvikle oss til interkulturelle borgere?

Hvordan unngå fremveksten av parallelsamfunn?

Er interkulturelle borgere en forutsetning for å utvikle samfunn med evne til å håndtere multikulturell struktur?

Demokratiforståelse og undervisningspraksis

Hvordan fremstiller jeg demokrati?

Formidler jeg

- én demokratimodell», den jeg kjenner, den «norske»?
- ulike demokratimodeller – teoretiske?
- Ulike demokratimodeller – politiske strukturer på ulikt politisk/administrativt nivå

Utfordrer jeg elevene til å utforske

- Hva slags demokratimodell våre modeller faller inn under
- Etablering og utvikling samtidens demokratiforståelser
- Utfordringer og trusler for vår (foretrukne) demokratiforståelse

Vårt bevisste/ubeviste forhold til demokrati og medborgerskap modeller påvirker vår undervisning om emnene

Diskuter dere imellom:

- Hvilken betydning kan det ha at lærere er kjent med ulike demokratimodeller og forståelser av medborgerskap?
- Hvilke forståelsesmodeller er det som ligger under deres undervisning om demokrati og medborgerskap?
- Dersom dere ikke kan knytte undervisningen til eksisterende modeller og teorier, hva tenker dere om dette?

Litteratur:

Kymlicka, Will (2003) Multicultural states and intercultural citizens. I: *Theory and Research in Education* Vol 1(22) 147 – 169. London: Sage Publications

Rantanen, T. (2005). *The media and globalization*. London: Sage.

Vettenranta, Soilikke,(2010) *Mediegrafi, en metode for å forske på og undervise i globalisering*
Oslo: Gyldendal akademisk

Vettenranta, Soilikki (red) (2010) Mediedanning og mediepolitikk Fra digital begeistring til kritisk dømmvekraft Oslo: Gyldendal Akademisk